

Utbildningsnämndens arbetsutskott

§68

Dnr UN 2023-140

Utredning avseende införande av språkrav i svenska för skolpersonal Beslut

Utbildningsnämndens arbetsutskott föreslår:

1. Utbildningsnämnden tar del av barn- och utbildningskontorets utredning och beslutar att nämndinitiativet skall anses vara slutfört.
2. Utbildningsnämnden ger barn- och skolkontoret i uppdrag att under 2024 ta fram ett språktest i Svenska.
3. Utbildningsnämnden ger barn- och skolkontoret i uppdrag att under 2024 utreda lämplig nivå på språkrav.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsnämnden har givit barn- och utbildningskontoret i uppdrag att utreda behov och möjligheter att införa språkrav i svenska för skolpersonal. Utredningen visar att personal vid den kommunala gymnasieskolan generellt besitter god kompetens i svenska språket, men för vissa grupper kan det vara aktuellt att testa och stärka språkkompetensen i svenska. Ett språktest att använda vid rekrytering skulle därför underlätta vid rekrytering.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande Införande av språkrav svenska för skolpersonal
Bilaga 1. Utredning Införande av språkrav i svenska för skolpersonal

Beslutande sammanträde

Yrkanden

Thomas Imeryd (KD) yrkar på ändring av beslutspunkterna 1-2 från:

1. Utbildningsnämnden tar del av barn- och utbildningskontorets utredning och lägger den till handlingarna.
2. Utbildningsnämnden ger barn- och utbildningskontoret i uppdrag att ta fram ett språktest som kan användas vid behov.

Till:

1. Utbildningsnämnden tar del av barn och utbildningskontorets utredning och beslutar att nämndinitiativet skall anses vara slutfört.
2. Utbildningsnämnden ger barn- och skolkontoret i uppdrag att under 2024 ta fram ett språktest i Svenska.

Samt ett tillägg av beslutspunkt 3:

3. Utbildningsnämnden ger barn- och skolkontoret i uppdrag att under 2024 utreda lämplig nivå på språkrav.

Patrik Dahl (C), Robin Andersson (S) och Marie-Louise Asp (S) yrkar på återremiss av ärendet enligt följande motivering:

Goda kunskaper i svenska språket är en förutsättning för att jobba i våra verksamheter. Den enkätundersökning som genomförts med programrektorer vid Norrtälje kommuns kommunala gymnasieskola visar att gymnasieskolans personal besitter god kompetens i svenska språket. Det är heller inte några problem att rekrytera nya medarbetare med goda kunskaper i svenska. Ska särskilda språktester göras vid nyanställning, gäller det att de sökande behandlas likvärdigt. Det framgår inte av styrets förslag till beslut vem som ska bestämma om det finns ett individuellt behov och på vilka grunder? Är det vid intervjun detta bestäms eller är det innan, när sökande inkommer med ett CV med ett namn som klingar utomeuropeiskt? Ovanstående frågeställningar måste besvaras, innan ett beslut om att införa särskilda språktester fattas.

För Socialdemokraterna Robin Andersson För Centerpartiet Patrik Dahl

Beslutsgång

Ordföranden frågar om utbildningsnämndens arbetsutskott kan besluta i enlighet med Socialdemokraternas och Centerpartiets återremissyrkande eller om utbildningsnämndens arbetsutskott beslutar i enlighet med Thomas Imeryd (KD) ändringsyrkande, och finner att utbildningsnämndens arbetsutskott beslutar i enlighet med ändringsyrkandet.

Reservationer

Socialdemokraterna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet.

Beslutet ska skickas till

Skolchef gymnasiet

Avdelningen för kvalitetsutveckling och strategisk planering

Enheten för resultat och analys

Registrator UN

Paragrafen är justerad

Barn-och utbildningskontoret

Handläggare: Ann-Katrin Hegart
Titel: Utredare
E-post: ann-katrin.hegart@norrtalje.se

Till: Utbildningsnämndens arbetsutskott

Införande av språkrav i svenska för skolpersonal

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden tar del av barn- och utbildningskontorets utredning och lägger den till handlingarna.
2. Utbildningsnämnden ger barn- och utbildningskontoret i uppdrag att ta fram ett språktest som kan användas vid behov.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Utbildningsnämnden har givit barn- och utbildningskontoret i uppdrag att utreda behov och möjligheter att införa språkrav i svenska för skolpersonal. Utredningen visar att personal vid den kommunala gymnasieskolan generellt besitter god kompetens i svenska språket, men för vissa grupper kan det vara aktuellt att testa och stärka språkkompetensen i svenska. Ett språktest att använda vid rekrytering skulle därför underlätta vid rekrytering.

Ärendet

Beskrivning

Utbildningsnämnden har givit barn- och utbildningskontoret i uppdrag att utreda frågan om införande av språkrav i svenska för skolpersonal. Det gäller främst personal som är i direktkontakt med barn och elever i undervisning.

Den enkätundersökning som genomförts med programrektorerna vid Norrtälje kommuns kommunala gymnasieskola visar att gymnasieskolans personal besitter god kompetens i svenska språket. Det är heller inte några problem att rekrytera nya medarbetare med goda kunskaper i svenska.

I utredningen har det framkommit att det i vissa fall kan förekomma brister i svenska språket vid studiehandledning. Ett språktest vid nyrekrytering skulle därför kunna vara ett stöd i att fastställa språkkompetenser i svenska, samt även utgöra grund för kompetensutvecklingsinsatser som erbjuds en kandidat med i övrigt goda kvalifikationer.

Lagkrav

Språklagen 2009:600
Läroplan: Gy11

Koppling till gällande styrdokument

Verksamhetsplan 2023, målområde 4.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

I samband med rekrytering kan ett språktest utifrån en fastställd godkänd nivå ge ett tydligare besked och därför vara relevant. En svårighet kan vara att skapa rutiner kring detta. Det kan upplevas diskriminerande om endast vissa grupper av sökande genomför testet. Skulle ett test införas är det kopplat till kostnader att skapa testet om extern tillverkare anlitas. Kostnaderna beror på omfattning

och användande av testet, och behöver utredas vidare i anslutning till framtagandet av ett test för Norrtälje kommun. Som exempel hade Botkyrka kommun för två år sedan en kostnad om 75 kronor per test som minskade till 60 kronor per test vid beställning om minst 500 tester.

Förvaltningens analys och slutsatser

Utredningen visar att medarbetarna vid Rodengymnasiet bedöms ha goda kunskaper i svenska språket. Det finns därför inget behov av att införa generella språkkrav i svenska för personal i gymnasieskolan idag.

I utredningen framkommer att det i vissa fall kan förekomma brister i svenska språket vid studiehandledning. Ett språktest vid nyrekrytering skulle därför kunna vara ett stöd för skolläring, samt även utgöra grund för kompetensutvecklingsinsatser som erbjuds en kandidat med i övrigt goda kvalifikationer.

Barn- och utbildningskontoret förslår att ett språktest tas fram som kan användas vid behov i rekrytering, samt riktlinjer och anvisningar för hur ett sådant språktest ska användas. Även kostnaderna förknippade med testet måste undersökas utifrån dess tänkta omfattning och användande.

Tidplaner

Ärendet behandlas i utbildningsnämndens arbetsutskott den 6 december, 2023 och i utbildningsnämnden den 20 december 2023.

Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningskontoret

Magnus Lindblå
Avdelningschef
Barn- och utbildningskontoret

Bilagor

Bilaga 1. Utredning: Införande av språkkrav i svenska för skolpersonal

Beslut skickas till

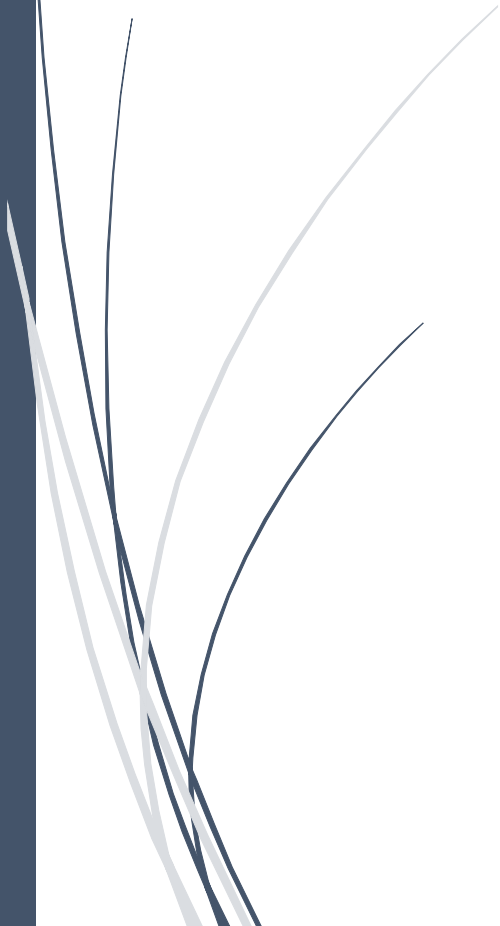
Skolchef gymnasiet
Avdelningen för kvalitetsutveckling och strategisk planering
Enheten för resultat och analys
Registrator UN

Införande av språkrav i svenska för skolpersonal

UN 2023–140

Ann-Kristin Hegart
Enheten för resultat och analys
Avdelningen för kvalitetsutveckling och strategisk planering
Barn- och utbildningskontoret

Innehåll

Sammanfattning	2
1 Inledning	2
2 Resultat	2
2.1 Enkät rektorer – resultat	2
2.2 Botkyrka kommun inspirerar.....	3
3 Analys	3
3.1 Språktest vid anställning	3
4 Slutsatser	4

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har givit barn-och utbildningskontoret i uppdrag att utreda om det finns behov och möjlighet att införa språkrav i svenska för personal i Norrtälje kommuns förskolor och skolor.

Personal på Rodengymnasiet bedöms ha goda kunskaper i svenska språket. Det är heller inte några problem att rekrytera nya medarbetare med goda kunskaper i svenska. I vissa fall kan det förekomma brister i svenska språket vid studiehandledning.

Ett språktest vid nyrekrytering skulle kunna vara ett stöd vid rekrytering. Barn- och utbildningskontoret förslår därför att ett språktest tas fram som kan användas vid behov vid rekrytering samt riktlinjer för hur ett språktest ska användas.

1 Inledning

Utbildningsnämnden har givit barn-och utbildningskontoret i uppdrag att utreda om det finns behov och möjlighet att införa språkrav i svenska för personal i Norrtälje kommuns förskolor och skolor.

I läroplanerna för gymnasieskolan, GY11, kapitel 1, 2.1, framkommer tydligt att skolan ska uppmuntra och utveckla språkutveckling i svenska hos varje elev som en del av skolans uppdrag. Enligt språklagen (2009:600) är svenska huvudspråk i Sverige och att svenska är samhällets gemensamma språk som alla som är bosatta i landet ska ha tillgång till, och kunna använda.

Utredningen omfattar all personal som har direktkontakt i undervisning. I arbetet med utredningen har faktasök, intervjuer och enkät använts.

2 Resultat

2.1 Enkät rektorer – resultat

En enkät genomfördes i juni 2023 för att ta reda på om det föreligger behov av att införa språkrav för skolpersonal i Norrtälje kommuns gymnasium.

Enkäten skickades ut till tre programrektorer på gymnasieskolan och enhetschefen för studiehandledning och modersmål.

Av fyra mottagare inom utbildningsnämndens ansvarsområde har samtliga svarat. Resultatet visar att ingen av de tillfrågade cheferna kan se att problem föreligger på grund av bristande språkkunskaper i svenska hos personal. Rodengymnasiets rektor bekräftar programrektorernas uppfattningar.

Flera av de tillfrågade cheferna uppger att de sällar redan vid intervju i samband med rekrytering. Har den sökande inte svenska språket av tillräckligt god kvalitet anställs inte personen.

En respondent som inte ser problem i egen verksamhet påtalar vikten av att specifikt studiehandledare har kunskaper i både ämnen och svenska språket för att kunna utföra ett meningsfullt och viktigt uppdrag. Dessa kompetenser saknas ibland och kvaliteten på insatsen då blir lidande. Samordnaren för nyanlända delar resonemanget och anser att ett språktest skulle kunna bidra till en förbättrad kvalitet på studiehandledningen.

Ett språktest som testar kompetensen i svenska hos en sökande till tjänst skulle kunna underlätta vid rekrytering av ny personal. Förekomst av språktest innebär att en godkänd nivå fastställs vilket skulle kunna ge ett negativt besked vid rekrytering, men även utgöra grund för kompetensutvecklingsinsatser som erbjuder en kandidat med i övrigt goda kvalifikationer.

2.2 Botkyrka kommun inspirerar

Botkyrka kommun är en av få kommuner som har infört språkkrav. För drygt två år sedan infördes språktest vid nyrekryteringar och för befintlig personal i förskolan. Nästa steg är att införa språkkrav även för personal i skolan.

Orsaken var att förskola och skola för många barn i vissa kommundelar var den enda platsen där de hade förutsättningar att möta svenska språket. Man identifierade dock bristande språkkunskaper i svenska hos personalen på förskolan. Lösningen blev språktest vid nyanställning och för befintlig personal liksom språkundervisning för den befintliga personal som hade behov av att förbättra svenskan till acceptabel nivå.

3 Analys

3.1 Språktest vid anställning

Inom utbildningsnämndens utbildningar har skolledningarna inte några problem med att personalen som arbetar elevnära inte har tillräckliga språkkunskaper i svenska. Rektorererna anger att det inte heller är ett problem vid nyrekrytering. Det finns dock indikationer på att det ibland kan finnas brister i svenska språket hos studiehandledare.

Vikten av att studiehandledarna specifikt besitter goda kunskaper i ämnen såväl som svenska språket har berörts av en rektor och samordnaren för nyanlända. Ett språktest liknande det som Botkyrka kommun tagit fram skulle kunna vara ett stöd vid rekrytering.

Finansiering behöver vara ordnad för utformande av test. Språktestets utformning behöver nog utprövas så att rätt nivå testas, omfattar det som eftersöks och blir så lätthanterligt som möjligt. Det behöver också fastställas hur ett eventuellt språkkrav kommuniceras i annonser för tjänster och till befintlig personal.

4 Slutsatser

Utredningen visar att Norrtälje kommunala gymnasieskola har personal som behärskar det svenska språket.

Ett språktest skulle dock kunna vara ett stöd vid nyrekrytering, till exempel av studiehandledare men även av andra medarbetare inom skolverksamheten.

Barn- och utbildningskontoret förslår att ett språktest tas fram som kan användas vid behov vid rekrytering samt riktlinjer för hur ett språktest ska användas.